

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Dom. IX. post Pent. Lect. 14, trip. Videns civitatem flevit super illam, dicens: Quia si cognovisses & tu &c. 1, pars declarat, quomodo in his verbis Domini misericordia cum justitia eluceat. 2, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

LECT. 14 DOM. IX. POST PENTECOSTEN.

Videns Civitatem flevit super illam, dicens: Quia se cognovisses & tu. & quidem in hac die qua ad pacem tibi Luc. 19.

PARS I. Quomodo in his verbis Domini misericordia cum iustitia eluceat. 10.

Propheta olim non solum verbis, sed etiam factis; sive exterioribus quibuldam signis eorum populo palam exhibitis, calamitates populo ingruentes soliti sunt prænunciare.

1. Cur Isaias nobili de stemmate oriundus incedit discalceatus, & ignominiosè nudus in Jerusalem per triduum? Ut signum & portentum daret (inquit sacer textus) super Ægyptum & Ethiopiam. Sicut ambulavit nudus & discalceatus, sic morabitur Rex Assyriorum captivitatem Ægypti; & transmigrationem Æthiopia juvenum & senum nudam & discalceatam discoperit natus ad ignominiam Ægypti.

2. Cur Hieremias accepit lagunculam figuli, & convocatis senioribus Israël in oculis eorum eam allidit & conterit? Quia, inquit ipse, hæc dicit Dominus: Sic conteram populum istum & civitatem, sicut vas figuli, quod non potest ultra instaurari.

3. Cur idem fuit collo impostus quibus jugum cornibus boum alligatur, & catenis lignis quæ collum stringebant instar compedum, incedit per Jerusalem, & postea mittit eas ad varios Reges? Quia sic oportuit prædicere captivitatem futuram sub iugo Nabuchodonosor Regis Babylonis.

4. Cur Ahias Propheta cum invenisset Jeroboam in via, cumque operus esset ipse Propheta pallio novo, illud apprehendens scidit in duodecim partes, & decem scissuras dedit Jeroboam? Sic non solum verbis, sed etiam ipso facto voluit prænunciare regnum Salomonis scissum esse, & decem tribus ad Jeroboam pertinere.

5. Cur Ezechiel assumpsit novaculam acutam, & ducens per caput, & barbam radit omnes pilos, tresque partes faciens, unam comburit igni, secundam conscindit gladio, tertiam dispergit in ventum? Hoc signo voluit indicare partem populi peste & fame interituram, partem gladio, partem in captivitatem quasi in ventum dispergendam.

Sicigitur Christus Dominus, ut non solum verbis, sed etiam portento signo prædiceret ruinam Hierosolymitanæ urbis & plebis, in medio triumpho, mediisque acclamationibus gloriosissimis, lacrimis copiosis ex benignis suis oculis educit, testes veri amoris & compassionis, indices fletus futuri, calamitatisque omnibus sæculis deplorandæ. Quamvis verò Judæi hostes ipsius capitales calamitates istam futuram omnino peccatis suis promererentur, eam tamen suis voluit desistere lacrimis ex amoris, & doloris fonte intimo fluitantibus, ut suam ostenderet Misericordiam Justitiæ nexu indivisibili ad sociatam. Numquam e-

Rational. Evang.

nim est adeo rigida Dei puniitio, quin etiam aliqua pietatis divinæ inveniatur admittio. Unde in hac prædicatione, & comminatione acerba verum esse reperies illud. Misericordia, & veritas obviaverunt Psal. 84. sibi, iustitia, & pax osculata sunt. Os Domini iustitiam pronunciat & Veritatem; Oculi ejus mox intecurrunt & obviant, ut offerant Misericordiam & Pacem. Vox ejus est instar tonitru comminationis & fulgurantis; Oculi ejus pluviam effundunt, quæ incidant flammam ignis & fulguris, tonitruumque acerbiter mitigare conantur. Ex ore ejus procedit gladius acutus vibratus ad internecionem: Cor & oculi gratiam immiscunt & compassionem; ita ut possit dicere Dominus idem modo, quod olim de populo suo tamquam dilecto filio: Ex quo locutus sum de eo, adhuc recordabor ejus; idcirco conturbata sunt viscera mea super eum, miserans misericordiam ejus. Quasi diceret: Licet obliget me justitiæ æquitas, ut horribilia comminet, & prædicam populo meo; tamen ita tenerè eum amo, ut non possem ejus meminisse, quin viscera mea commoveantur ex intima commiseratione. Atque ita hodie hæc commiserationem, & viscerum commotionem associant lacrimæ: solet enim tenera viscera commotio mox ad oculos mittere lacrimas, ut etiam patuit in Joseph, de quo dicitur: Aristoteli Gen. 42. oculos vidit Benjamin fratrem suum uterinum & dicit: Deus miseratus est tui filii mei. Fastidavitque quia commota sunt viscera ejus super fratre suo, & erumpebant lacrimæ, & introiens cubiculum flevit. Joseph flet in occulto ex amore erga Benjamin, quia uterinus frater erat. Christus flet in propatulo, ex amore & dolore simul erga Judæum populum fratrem suum uterinum: quia non erat futurus ultra Benjamin, hoc est filius dexteræ, sed futurus erat Benoni, hoc est filius doloris. Unde dolores ei supervenit utos pronunciat & condoleo, quia intime amat. Sic ergo, ut dixi, Misericordia & Veritas obviaverunt sibi, & osculata sunt; quia lacrimæ copiosæ ab oculis profluentes (quæ effectus erant misericordiæ ipsius) veniunt usque ad os Veritatis justitiam pronunciantis, & ibidem sese complecti & exoculari cœsunt.

O quam diversæ sunt, quamque adversæ viæ Dei, & viæ hominum. Sicut exaltantur caeli à terra sic exaltata sunt viæ meæ à viis vestris, ait Dominus. Homines cum de sibi inimicis vindictam sumerent, ipsi lærantur & exultant. Hinc Semei cum David ascenderet clivum olivarum, nudis pedibus incedens, & aperto capite plorans (ex scilicet loco ex quo descendens modo Dominus flet, contemplan- inde civitatem) egrediebatur in occursum ejus; & inclamabat. Egredere, egredere vir sanguinum, & vir Belial, reddidit tibi Dominus unumquemque sanguinem domus Saul, quoniam invasisti regnum pro eo, & dedit Dominus regnum in manu Absolon filii tui; & ecce prenuante mala tua, qui vir sanguinum es. Ecce quomodo exultat mittens lapides contra eum cum maledictione, spargentque terram vin-

2. Reg. 16.

Mmm

dictæ

Eliev. 31.

Misericordia Dei in puniendâ.

Gen. 42.

Condeltæ hominis se vindicant.

2. Reg. 16.

di & avidissimus. Sic solent filii hominum exsili-
re in ultione inimicorum. At & contra Deus tristi-
tia affici videtur, dum hostes suos plectere cogi-
tur, & seculi ulcisci. Unde dicit: *Hec vindicabo de*
inimico meo! Hec, signum est dolentis, & ingemis-
centis. Dolet igitur, quia accingere se debet ad
vindictam. Sic immensus generale diluvium ob
peccata in cœlum clamantis, dicitur tactus dolore
cordis intrinsecus; jamque centum annis expecta-
verat homines ad penitentiam; cujus Præco fuerat
Noë fabricans Arcam. Nonnisi etiam coactis
immitit ignem, & sulphur in Sodomam, & alias
nefandas civitates. Quapropter Abrahæ secretum
istud communicat, & dicit: Clamor Sodomorum &
Gomorra multiplicitas est, & peccatum eorum aggra-
vatum est nimis. Declaratque postmodum sibi in
voris esse misericordia uti & venia, si modo in
quinque illis civitatibus decem forent justi. Sic
diversa sunt hic, & adversæ viæ Dei & viæ homi-
num; quia homines passione abrepti non obsta-
ntibus mediatoribus & intercessoribus citato gradu
feruntur ad vindictam: Deus vero & differt eam
diu, & querit qui se interponant inter ipsum &
peccatores, ut iram deponat placatus, qui eam
haud infert ultrocomes. Unde protestatur: Indigna-
tionem non est mihi. An gradiar super eum: succendam eam
pariter. Vincam scilicet meam? An potius tenebis for-
titudinem meam? Pacem faciet mihi, faciet mihi pacem.
Quasi dicat: A mea natura alienum est indignari,
& vindictam exercere, à clementia in iram & pun-
itionem ire mihi quodammodo est vim facere.
Opro ergo magis ut placatum me reddat plebs mea
humilitate, & teneat fortitudinem meam, ac bra-
chia quodammodo mihi liget, pacem poscens sup-
plici prece. Sic rursus ait: Quomodo dabo te Ephraim
sicut Adama, ponam te ut Seboim: Convertersum est cor meum
in me pariter, conturbata est pavitudo mea. Quasi dicat:
Quid de te vel tibi faciam popule mi? Obstina-
tua aversio, & rebellio à me vindictam efflagitat,
& tamen cupio misereri; luctatur amor cum dolo-
re, misericordia cum ira. An perdam te ut Sodo-
mam, Adama, Seboim, urbes Pentapoleos? Pa-
ternus certe in te affectus vix id permittit; cor
meum magis quam tuum dolore lauciaturus vi-
deor. Cor mihi conturbatur, convellitur, dissecat-
tur, & viscera omnia mea concussuntur, dum de
tua vastatione cogito; itaque opto immutare de-
cretum quasi me peniteret, si modo tu te conver-
tas, vitam mutes, & gratiam penitendo efflagites.
Rationem subdit: Quia Deus ego sum & non homo.
Quod idem est ac si diceret. Dispar est sensus meus
à sensu hominum. Illi vindictam moliantur qua-
cunque via; ego illam comminari cogor, ut ad re-
conciliationem inducam. Illi puniunt, ut perdant;
ego si quandoque punio, id facio ut emendem. Illi
passione commoveantur & ira; ego ratione urgeor
& justitia. Illi putant sibi de decori fore si reconci-
liationem primi poscant; ego hoc ipsum mihi du-
co honori. Illi exultant cum se vindicant; ego

aco & contritor cum ulcisci debeo, & quantum
possum eam differo.
An non hæc omnia perspicua sunt in hoc nostro
Evangelio, dum scelerata civitati appropinquat
cum benignitate, dum eam respicit oculis mileri-
cordiæ, dum super eam stet in maxima compassione?
An non iterum hoc manifestum est, dum Hiero-
solymæ existionem (quam nunc pronunciat) an-
nis pene quadraginta differt, diversis interim pro-
digis plebem suam admonens ad conversionem,
ut iram immanem placare valeat? Certe tam-
diu dilata fuisse conversionem & vindictam in po-
pulum suum ob Christi lacrimas & preces, tum
hic, tum in cruce fusas, dum pro inimicis deprec-
aretur, *Pater ignosce illis, quia nesciunt quid faciunt*, testis
est S. Cyprianus in serm. de Passione.

Felix certe foret Hierosolyma, si ad eam appropin-
quante Domino per gratiam, appropinquasset
& ipsa ad eum per respicientem. Felix, si eam in-
tente Domino tanta cum pietate intueretur, ut
ipsa Dominum reciproco amore cum perfecta cor-
dis conversione. Felix si intueretur etiam ipsam
omni depulsa caligine & cæcitate. Felix, si super
eam steterit Domino, super se & ipsa steterit, & cau-
sam tantarum lacrimarum agnosceret. O Jerusa-
lem colligro inauge oculos tuos, ut videas & fleas!
Sic cervici tuo incumbentem advertere poteris
ultionem: sic poteris & eam avertere, iraque
Domini ipso te ad hoc invitante placare. Sed, *ve*
provocatrix & redemptrix civitas columba. Non audivit
vocem, & non suscepit disciplinam, in Domino non est
confisa, & non est eum appropinquavit. Illa quæ ex E-
gypto & duro servitute Pharaonica jugo olim
à Domino educta fuit & redempta, & quasi co-
lumba adamata, & nunc facta est amaricatrix (ut
legunt Hebræi) adamarundinem & sctum Deum
suum ob peccata provocans; & facta est quasi co-
lumba non habens cor, sine prudentia & intellectu
sinens se de capi, ulero in laqueum & necem ruens,
non audiens vocem sctis & invitantis ad respici-
entiam & gratiam, nec appropinquans per recon-
ciliationem ad illum qui sœdus offert & pacem.
Exultavit quidem ad horam in luce & voce ejus,
sicque ad eum appropinquare visa est dum inela-
mat, Benedictus qui venit in nomine Domini Rex Israel,
dum sternit vestimenta sua in via honoris gratia,
dum palmis & olivis vult eum coronare, dum ramos
de arboribus triumphatori detulit. Sed paucis
exinde diebus repudiavit eum, & civitate sua ejecit,
probris & ignominia afficit, arundine inaugurat,
spinis coronat, cruce onerat, veste exspoliat, maledi-
ctum & cruce suffigendum proclamat. Væ, væ
provocatrix & amaricatrix civitas! O quam distimi-
lis sunt flores tui & spina! O quam disparia verba, Bene-
dictus Rex Israel, & non habemus Regem nisi Calarem! O
quam dissona voces, Benedictus qui venit, & tolle, cruci-
ge eum! Vere provocatrix & amaricatrix civitas,
lacrimis amaris sui Redemptoris merito deplora-
randa.

Isai. 1.

Gen. 2.

Gen. 18.

Isai. 27.

Isai. 21.

P. A.
De
Lac.
Chr.
Sap.
stim.
Iob.
Sap.
cap.
Heb.
Luo.
Bern./serm.
de ramis.
i. C.
stet.

P. 1. 8. 11. **M**uloties Christus Dominus lacrimatus re-
peritur, numquam tamen nisi propter pec-
catorum, aut peccatis debitas.

Sap. Christi. **Luc. 11.** **I.** **C.** **S.**
Primo lacrimatus est in suis inenabulis, sicut
& alii infantes; non tamen ob eam solum cau-
sam, qua ipsi: *Vagus infans inter arcta cordibus profe-*
pta: sed vagit propter hominum peccata; pro-
quibus satistatus advenit. Unde si cor ejus pos-
tes introspicere, scriptum reperires: Nunc lacri-
mas fundo pro te, paratus postmodum sanguinem etiam
funderet.

Sap. 7.
Secundo flevit super Lazarum a mortuis resus-
citandum, cum jam foret post quadrimum,
quia ipse representabat inveteratum peccatorem
in sepulchro vitiatorum jacentem quem difficile est
ad vitam gratia revocare: quod quidem lacri-
mis, & fremitu & oculorum in caelum factu, &
voce clamore grandi ostendit tunc Dominus. Si-
militer etiam illa Christi lacrima humanae mor-
tis amaritudinem est peccato originali exortam pro-
cessantur: sicut & ipse recenter in stabulo nati
lacrima miserandam carnis conditionem a pecca-
to Adae enatam proclamant: ita ut possit dicere
illud. *Primam vocem similem omnibus emisit plorans.*
Sum namque ego mortalis homo, ex genere terreni il-
leus qui prior factus est. Ego natus accepti communem
aerem qui in similitudinem factam decidit terram.

Heb. 5.
Tertio flevit super Judam, dum ei pedes lavat,
ut insinuat S. Augustinus. Cor enim ejus indura-
tum conatus est emollire non solum verbis, sed et-
iam humili adgniculatione, pia ablutione, oscu-
loque cum lacrimis pedibus ejus dato.

Quarto flevisse in cruce, & sanguinis lacrimas
addidisse, relictus est Apostolus dum dicit: *Qui in*
diebus carnis sua preces supplicationisque cum clamore
valido, & lacrimis offerens, exauditus est pro sua ve-
reverentia.

Luc. 23.
Dei que antea (ut hoc Evangelium testatur)
flevisse super civitatem Jerusalem, dum illi in die
ingressus sui triumphalis appropinquaret. Cer-
tum est autem propter peccata potius, quam pro-
pter mucos Jerusalem flevisse, nec tam edificio-
rum facturam deplorassem, quam animarum. Sic
docuit nos nihil dignum esse lacrimis nisi pecca-
tum, cui etiam sola lacrima medelam afferre pos-
sunt & remedium. Quapropter dum mulieres flet-
erunt super ipsum ad crucem procedentem, dixit a-
perite: *Nolite flere super me, sed flete super vos ipsas.*
Quasi diceret: Cum lacrima ad eluenda & de-
flenda peccata sint a Deo homini data, magis vo-
bis convenit flere super vos, quia peccatis estis
obnoxia, quam super me, quia sine peccato ego
sum. Quod si miserandam meam sortem plangitis,
scitote peccata vestra unquam illius causam existi-
re, & ideo super vos plangite. Sed plenius & par-
ticularius causas harum lacrimarum est Christi corde
& oculis manantium explicemus.

I. Cassia
fletus
Dicamus primo, Christum considerasse inun-
dantia tunc peccata in populo suo, & quidem in

omni statu & conditione; ideoque hanc ei lacri-
mas excussisse. Eadem nimirum scelera tunc regna-
bant in Jerusalem quae describit Sophonias. *Prin-*
cipes ejus in medio ejus quasi Leones rugientes: Iudices
ejus lupi. Vespere non relinquebant in mane: Propheta Soph. 3.
ejus vesani, viri infideles: Sacerdos ejus polluebat
sanctum, injuste agebant contra legem. Ubi a primo-
ribus, tum in saeculari, tum in Ecclesiastica digni-
tate constitutus, scelera & corruptelam Jerosoly-
mae describit. In primis dicit, Principes fuisse cru-
deles, populum expilantes & devorantes leonum
instar. Nam sicut Leo in medio animalium grassa-
tur, & nunc hoc describit, nunc illud; ita Princi-
pes Hierosolymae, nunc hos, nunc illos cives &
pauperes depradati soliti erant. Deinde descendit
ad Iudices, quos Principum in injustitia & rapaci-
tate dicit alleclas fuisse, simileque lupis vesper-
tinis, qui sollicit tamquam lucifugi vespere gra-
fantur, & ex divina inedia fame rabidi praedantur,
coramque ita praedam devorant, ut nihil
relinquant. Sic mirum & Iudices iniqui suis in-
justis judiciis diripiebant bona pauperum tanta
aviditate, ut ex illis nihil relinquerent. Uterius
descendit ad Prophetas, dicitque eos fuisse vespa-
nos, hoc est non tam spiritu Dei, quam spiritu
diaboli agitato; additque eos fuisse viros infi-
deles, hoc est mendaces, quia cum essent contem-
pribiles & ignorantes, fingebant se agi spiritu
prophetico fingebantque se a Deo mitti ad annun-
tiandum prospera, cum Deus non nisi excidium
minaretur. Denique transit ad Sacerdotes, eorum-
que duplicem impietatem arguit, quod sanctum
scilicet profanarent, quodque legem opprime-
rent audacter, & libere eam transgredientes, san-
ctum profanasse dicuntur, hoc est templum &
sanctuarium ejus, sacra & sacrificia indigne tra-
ctando, ea non ad Dei sed ad suum usum luxumque
convertendo, exercendo usuras, si monias, rapinas,
sacrilegia; denique profana ibi tractando, &
scandalose vivendo. Legem dicuntur oppressisse,
vim ei afferendo, & eam violando, quae eis tam-
quam custodiis commissi erat & concredita, sic-
ut Virgines olim Sannuchis committebantur ad cu-
stodiam. Majus ergo erat peccatum eorum quam
aliorum, sicut de quibusdam conquiretur Sapiens:
Concupiscentia spernit deo virginavit juvenculam, sicut
per vim subvertit iudicium & legem. Ipsi igitur Duces
erant & auctores populo ad legem violandam. Imo
& opprimebant legem per falsas suas & ad lucrum
confictas expositiones, sicut eis improperat Chri-
stus, Math. 5. & 13.

Addit postmodum Propheta Sophonias: *Dom-*
inus justus in medio ejus non faciet iniquitatem; Mane,
mane iudicium suum dabit in lucem, nescivit autem vi-
qui confessionem. Quod ad propositum nostrum sic
possimus interpretari, quasi dicere velit. Interim
Christus Dominus justus & iustitiae Rex, non ob-
stantibus tot flagitiis quasi saeculentae colluvie in-
undate, dignatur visitare Jerusalem praesentia sua,
Mmm 2 & in

Sophon.

Sap. 7.

Luc. 23.

I. Cassia

fletus

Sophon. 3.

& in medio ejus agere familiariter, conversando, ut ei curam impendat & medelam, protectionem & misericordiam, ut ei offerat gratiam & salutem. Sed quia Hierosolyma ita sunt iniqui & impii, ut non pudeat eos nec pœniteat scelerum, etiam si audiant sibi instare vindictam & judicium, sed nescientes confusionem accumulunt peccata peccatis, ideo *Manè, Manè*, id est, quanto citius judicium suum, sive justum supplicium quo castigatur est Jerusalem, dabit in lucem, & manifestum faciet. Quia tamen non id faciet ex odio ejus, sed amore justitiae, eo quod non possit iniquitatem facere, nec eam inultam tolerare, ideo cum lachrymis cogitur jam id prœnuntiare.

2. *Causa Populi Judaici ingrati- tudo, & nocuit.*

Dicendum igitur secundo, inter scelera Jerusale- lem maxime deplorasce Dominum ejus ingrati- tudinem & cœcitatē. Ingratitudinem quidem cœ- citati conjunctam in hoc ostendebat Hierusalem, quod sibi oblata tot pretiosa cœlitus dona ample- cti noluerit, vel agnoscere; scilicet Christi Salvatoris sui doctrinam & gratiam, exempla & miracula: quinimmo post tot beneficia crucem ei fabricat, & necem acerbissimam molitur. Illam ergo ingrati- tudinem obortis deplorat lachrymis, quam postea Sol & Luna, saxa & elementa luxisse & detestata fuisse leguntur, dum interim Jerusalem, saxi in- sensibilior, in obstinatione permaneret & caligi- nosa cœcitate. Quapropter de ea merito inclamat Dominus: *Ostendite mihi quid feceritis? Si cognovissetis quae ipsa astra & elementa insensibilia agnoscent, & de- flere cogentur!* De hoc frequenter conqueritur per Prophetas, modò ad Patrem suum vota con- vertens, modò ad populum obœcatum & ingra- tum, ingratiudinem eam exprobrans. Sic in e- jus persona dicit Hieremias: *Recordare Domine quod fecerim coram te ut loquerer pro eis bonum, & averterem indignationem tuam ab eis.* Atque ad populum iterum in persona eis hanc querelam dirigit: *Popule meus quid feci tibi, aut quid molestus fui? Numquid reddidit pro bono malum, quia foderunt sorceam anima- rum? Patientissimus quod Job videtur in perso- na Christi tremendam vocem erigere, & ingra- titudinem detestandam populi sui alto clamore condemnare, dum dicit: Terra ne operius sangui- nem meum, & non habent in te locum latendi clamor meus.*

Agem. 18.

Job. 16.

Hinc & illæ voces Ecclesiae in die Veneris san- cto, non solum nova, sed & antiqua beneficia im- properantes, ad ingratiudinis huius & cœcitatē rememorationem & deplorationem.

1. *Popule meus quid feci tibi, aut quid molestus fui? Numquid reddidit pro bono malum?* Quia edu- xi de terra Aegypti per desertum 40. annis; & manna cibavi te, & introduxi te in terram fluentem lacte & melle, ideo parasti crucem Salvatori tuo.
2. *Popule meus quid feci tibi, aut in qua convivisti mihi? Numquid reddidit pro bono malum?* Quia plan- tavi te vineam speciosissimam, facta es mihi nimis

amara; aceto namque scim meam potasti, & lan- ccâ latus perforasti Salvatoris.

3. *Popule meus quid feci tibi?* Ego propter te flagellavi Aegyptum cum primogenitis, & tu me flagellatum tradidisti: ergo te eduxi de merito Pha- raone & ejus Principibus, & tu me tradidisti Sa- cerdotum Principibus, Ego ante te pravi in co- lumna nubis & ignis, & tu me ad columnam liga- sti, & ad prætorium Pilati duxisti.

4. *Popule meus quid feci tibi?* Ego ante te ape- rui mare, & tu aperuisti laqueum latus meum: E- go potavi te aquâ salutis de petra, & tu me felle & aceto.

5. *Popule meus quid feci tibi?* Ego propter te Re- ges Chanaanorum percussisti, & tu percussisti arun- dine caput meum: Ego dedi tibi sceptrum regale, & tu dedisti capiti meo spineam coronam: Ego te exaltavi magna virtute, & tu me suspendisti in pa- tribulo.

Postremò dicamus: *Popule meus quid feci tibi, aut quid molestus fui?* Numquid reddidit pro bono malum? Ego te quadraginta annis veste non trita conservavi, & ideo me deheredasti: Ego exaltavi serpentem in deserto, cujus conspectu lanaberis, & tu me quasi serpentem & venenam erexisti in li- gno: Ego te omnibus populis prætulisti, & tu me cum iniquis deputasti, & Barrabam latronem mihi præ- tulisti.

Ex his igitur omnibus manifestum est ingrati- tudo & cœcitas populi Judaici post tot beneficia specialissima; & hæc ingratiudo merito lachry- mas excutit ejus benefactori, etiam in medio tri- umphi.

Dicendum tertio se visse Dominum propter ci- vitatis destructionem futuram, & ejus horribi- lem vastitatem, quam prævidebat. Dolebat ergo ubi va- etiam humano quodam affectu Urbem regno, & suas.

templo pridem decoratam, civibus potentissimam, opibus circumfluatam, & difficultis splendidis simam, sa- crificiis inclutam, sacerdotio gloriosam, (nobile adeo emporium, orbisque prodigium) post indici- biles calamitates excindendam, penitusque ever- tendam. Unde nec fecis oculis eam potuit intueri ex monte Oliveti descendens, ex quo loco auspi- canda erat obfidio. Et quia ista calamitas abscondi- ta erat ab oculis infelicis hujus plebis, manifestan- da fuit per immanentes oculos sui Regis & Salva- toris & prænuntianda per vocem cœlestis ad se mis- si Doctoris & præconis. Ideo in particulari præ- dicit: *Veniet dies in te, & circumdabunt te inimici tui vallo, & circumdabunt te, & coangustabunt te undique: & ad terram prosterment te, & filios qui in te sunt; & non relinquent in te lapidem super lapidem.* Hic summarie, & compendiosè futuram urbis desolationem complectitur, quam fuscè per singulas partes consequitur Josephus lib. de bello Judaico, præfens & oculatus testis, ex ipsa gente Judaica Sacerdos. Atque in prologo libelli belli hu- jus sic dicit: *Ex omnibus quæ Romano Imperio pa-*

vent solam nostram civitatem contingit ad summum felicitatis fastigium procedere, eamque ad ultimum calamitatis casum disponi. Denique, omnium post condita secula res adversus si cum Iudaeorum calamitatibus conferantur, has superare non ambigo. In libro autem sexto in has irruisse calamitates ob impietatem, & scelera tunc inundantia his verbis factetur. Non recusabo dicere quae dolor jubet. Puto si Romani contra noxios venire tardassent, aut hiati terra devorandam esse civitatem, aut diluvio perituram, aut fulgura, aut Sodomitana incendia passuram. Multo enim magis impiam progeniem tulit, quam illa pertulerat. Haec ipse. Ex quo colligit non solum singulos homines, sed etiam urbes integras & regiones ob peccata disperdi à Deo.

Sic sapienter Rex quidam respondisse fertur civibus cuiusdam potentis civitatis, misis ut auxilium ab eo deprecarentur contra hostem recenti obfidione eos aggredientem. Cum enim ipsi exponerent Regi civitatis suae vires ad obfistendum muros alios, turres munitas, aggeres validos, fossas profundas, & alia bellica quae ad sustinendum hostilem impetum plurimum valerent, interrogavit ipse: E sine etiam civitas vestra bene testis desuper, ut divinis in illam ira non valeat ruere, eamque disperdere? Sic sapientissimè indicavit, loca quaedam munitissima etiam in pradam, & ruinam quandoque cedere infirmiori hosti ob peccata caelitus punita.

Itaque Ierusalem, viris viribusque ac muris fortissima & munitissima, miseranda elade de hostibus afflictata fuit, ita Deo ordinante propter ejus peccata, & maximè propter sanguinem Christi, & necem aeternam innoxio inflicta. Unde dicit de ea: Venient dies in te. Quinam dies? Illi scilicet dies Propheta vaticinio praenunciat, dum ait: Civitas effundens sanguinem in medio sui, ut veniat tempus eius, quae polluta est in sanguine qui à seesus est. Appropinquare fecisti dies suos. Illos dies distulit Dominus annis pene quadraginta expectans ad poenitentiam, & portentis horrendis cives admonens ad resipiscendum, sed sardi & caeci permanserunt. Sicut enim his Christi praevius lachrymis, & deplorandis vocibus non sunt commoti, sic nec subsecutus postea prodigiis profecerunt, nec caelestibus monitis.

Admirabile est quod refert Josephus lib. 7. c. 17. Quidam, inquit, Jesus, filius Anaani plebejus, & rusticus quadrennio priusquam belli calamitas incideret, in summa civitatis pace atque opulencia, cum ad festum diem venisset, repente cepit exclamare: Vox ab Oriente, Vox ab occidente, vox à quatuor ventis, Vox in Hierosolymam & templum, Vox in maris nosae novaeque nuptias, Vox ad omnem hanc populum. Atque haec interdum novaeque omnes urbis vicis circumibat clamitans. Nonnullis autem virorum insignium adversum omen indigne ferentes, corripuit eos hominem multis eum verbis

affecerant. Illud vero nec quicquam locutus ad eos, eadem quae prius vociferans perseverabat, Magistratus autem rati divinum esse hominis motum, ducunt eum ad Romanorum Praefectum. Ubi plagis usque ad ossa laceratus, nec cuiquam supplex fuit, nec lachrymatus, sed ad singulos ictus responderebat; *Vae, vae, Ierosolymis*. Sic quasi furens dimissus ab Albino (qui tunc Praefectus & Judex erat) noluit judicare quis esset, vel unde ortus, vel cur ista diceret. Dimissus autem, nec quemquam civium, nec cuiquam male imprecatus est, cum verberibus afficeretur, nec victum offerentibus benedicebat, sed eandem semper vocem reperebat; *Vae Ierosolymis*. Maximè autem diebus festis vociferabatur; & licet continuis pluribus annis id fecerit, non tamen voce raucior fuit nec quievit donec obfidione tempore murum circumiens, & voce magna inclamans: *Vae civitati, vae populo, vae templo*, tandem addidit: *Vae etiam mihi*, sicque lapis tormento missus eum peremit.

An non haec caelestia erant monita eladi futuræ multis annis praevia, quae ad eam praevendam per poenitentiae lamenta debeant civitatem istam commovere? An non haec cum his Christi verbis & lachrymis concordabant: *Venient dies in te, & circumdabunt te inimici tui, & coangustabunt te?* O si cognovissent *Eccl. 16*, *Eccl. quidem in hac die quae ad pacem tibi!* Sed quoniam improvidenter & immemores horum dierum, harumque angustiarum, ideo merito deplorantur.

Adverte autem, à Domino sub his paucis verbis, *Coangustabunt te inimici tui*, multas & indicibiles angustias comprehendi & deplorari. Quae enim Summa major angustia, quam foris undique concludi, in civitatis rustame & peste omnia depascente, sine ulla fuga Ierusalem facultate, vel subsidii spe? Quae major angustia, quam cibum quemlibet sibi murum detrahente & diripere sine ullo pudore? Nam & uxores viris, & filii parentibus, & matres cibum pueris ex ipso ore rapiebant, & marcescentibus inter manus charissimis nemo parcebat, quin vitæ guttas eriperet. Quae major angustia, quam videre abstractos infantes à matrum sinu & uberibus saxis & parietibus, videreque recta mulieribus examinatis & infanibus plena, viarumque angusta repleta senibus mortuis. Etenim domus & plateae sepulchra erant, quia multitudo funerum non poterat efferi, sed ipsi sepelire volentes intermoriebantur super aliorum cadaveribus, & semi-vivi ad sepulchrum cum ipsis properabant. Quae major angustia, quam cernere fossas circa muros plenas cadaveribus, & altè sane tabefactis corporibus defluentibus, ita ut sexcenta millia cadavera è muris praecipitata di numerari poterint? Quae major angustia, quam cernere apertos ventres transfugientium quorundam, & ferro rimata eorum viscera ad scrutandum, si forte deglutissent aurum prout fama ferebat: Una enim nocte duorum millium patefacta sunt haec obcaulam viscera. Quae major angustia, quam audire

Admum 3. mure-

Prome-
rdus in
summa
Praducan-
ium V.
ira Deo.

Execb.
22.

numerum eorum qui fame, peste, gladio perierunt; excrevisse ad undecies centena milia; numerum autem eorum qui in mancipia vendebantur, nonaginta septem milia excrevisse, adeoque vili pretio venditos fuisse, ut pro denario uno darentur triginta homines, et quod Christum denarius triginta a proditore emisisset? Denique, quæ major angustia urgente fame, quam non solum vel folia; vel cortices arborum, vel partem corii comedere, sed etiam cloacas rimari ut veterem simum, & ster- cus ibi collectum lumerent in alimentum? Sed & illa angustia omnes superare videtur, quæ matres ipsæ fructum uteri sui crudelissime devorare cogebantur. Quod ipsum longe ante Moyses prædixe-
Deut. 28. rat: Obsideberis intra portas tuas, & comedes fructum uteri tui, & carnes filiorum tuorum, & filiarum tuarum, quas dederit tibi Dominus, in angustia & vastitate, quæ opprimet te hostis tui. An non igitur merito, & cum emphasi dicit Christus Dominus: Inimici tui coangustabunt te? Audi hujus rei testimonium ex Josepho l. 7. c. 13.

Mulier quædam Maria nomine, filia Eleazari genere & divitiis nobilis, cum cæteris obsidione premebatur. Huic cum a seditionis irrumptibus omnia direpta essent, ipseque victus adempta, fame visceribus & medullis irrepente vi animi & necessitate compulsâ, adversus naturam excitata est. Unde raptò filio quem adhuc lactentem habebat, sic ait: *Cur infelicitas matris infelicem filium se in bello, fame, seditione, & direptione servaverit? Esto igitur mihi cibus, & seditiosa furia, & humana vita fabula, ut nihil desit calamitati luctuorum.* Hoc dicens filium occidit: coctumque medium comedit: adoptum autem reliquum servavit. Mox adfuerit seditionis & nidoris odore capti mortem minantur, nisi cibum ostendat quem odorabantur. Illa verò bonam partem se ex eis reservasse respondit, & mox filii sui reliquias ostendit. Illos autem è vestigio horror in vasti visusque ipso diripuerunt. At mulier: *Hic, inquit, verè filius meus est, comedite, nam ego comedere nolo stus femina molliores, aut matre misericordiores. Quod si meum sacrificium repudiatis, ego quidem comedi reliquum ejus me manebit.* His auditis illi trementes exierunt: Mox autem eo scelere tota repleta est civitas, & unusquisque sibi ante oculos cladem illam proponerebat, & horrebat. O materna viscera, quæ ad pariendum, & educandum dilata fuerant, ad quam angustiam tuæ redacta fuere, ut iterum emortua & dilaniata carne filii uteris qui genuit repletur! O quam merito dixit Dominus: *Inimici tui coangustabunt te undique, & filios tuos qui sunt in te.*

PARS III
Quævis malacivius & anima peccatrix

Postremò hic dicendum, Christum non solum modò amaris lachrymis dessevisse peccata, & sortem miserandam civitatis Hierosolymitanæ; sed etiam in typo Jerusalem dessevisse civitatem omnem flagitiis, & criminibus deditam, divinæ gratiæ dona, & superne visitationis tempus re-

spuentem & aspernantem, si que ad se ultionem cum temporalem, cum æternam ultro accersentem. O quam verè de multis civitatibus, & provinciis dici modò potest illud flebili voce olim à Domino pronunciatum: *Si cognovissetis & eruditi in hac die qua ad pacem tibi: nun: autem abscondita sunt ab oculis tuis.* Multæ enim nunc abundant pæcc & prosperitate, & flagitiis immerse, immemoræque futurorum, mala sibi post annos aliquod imminencia non considerant; quæ si præviderent; sese ad lachrymas componerent, & suos collacrymarentur Salvatori. O utinam saperent, & intelligerent & novissima providerent! Utinam collisio humilis pœnitentiæ oculos cæcitate inungrent, ut futura mala præviderent & averterent. At verò in medijs scelerebus ridet & ducentes in bonis dies suos ad inferos clausis oculis propeant. Certe si cæcitas, & ingratiudo populi Judaici ita arguitur, & adeo amaris à Domino lachrymis deploratur, non minor est cæcitas, & ingratiudo populi Christiani, post tot dona & beneficia quæ per verbum Dei accipit, per Sacramenta & sacrificia, per pretiosum corpus & sanguinem Christi sibi testamentato legatum, per tot auxilia superne vocacionis & gratiæ, ad eos scelera, & flagitiorum portenta projectum esse. O si in talem possessum speculam conscendere, ex quo inundantia in civitatibus Christianis criminali peccare possentus? O si daretur fodere parietem cum Ezechiele Prophetâ, & repetere abominationem sub multorum turris latitantem impossibile certe foret hominem in mentis hæc insperantem tempore à lachrymis, quandoquidem, & hæc commoveriat viscera ipsius Dei Judicis & Vindicis.

Inspice Regum Principumque palatia, quàm perverfa ibi agitantur consilia, conspiraciones, depredationes, ex avaritia, ambitione, invidia originè ducentes? Univeritas tibi iniquitatis. Academia impietatis, quia iniquitas & impietas ibi sedet, & decernit quæcunque vult, ibi Cathedra pestilentiæ erecta crebro denuntiat, decreta & placita ferens in perniciem si dei, in jugum & jugulum populorum. An non hæc omnia digna sunt lachrymis.

Inspice tribunalia Iudicum, & in illis juris legumque per versionem, pauperum oppressio nem, falsorum testimonium, & perjurorum aggregationem, justitiæ per munera execrationem & corruptionem, & videbis adhuc modò verum illud esse: *Vidi sub sole in loco iudicii impietatem, & in loco justitiæ iniquitatem.* An non ista digna sunt lachrymis?

Inspice plateas publicas negotiatorum officinas privatorum domos: avaritia & falsitas: usura & fraudes in pondere & mensura; juramenta mendacis associata ibi dominari reperies. Præterea ebrietas, & rixæ cum blasphemis, fornicaciones, & adulteria cum nefandis impudicitiis ibi reperitur, de quibus etiam nonnulli audent gloriari, peccatum suum velut Sodoma prædicantes, bibentes quasi aquam iniquitatem. An non & hæc sunt digna lachrymis.

sub typo Jerusalem deservitur.
Eccl. 3.
Inspice

Inspice denique, quæ criminata in Ecclesiastico, & Sacerdotali statu serpunt immò etiam in religioso; & inuenies in multis libertatem & dissolutionem inlargiæ & afociam, luxuriam & inuidiam, quæ tanquam pestes sanctitatis locum contraminant, & pietatis statum depascuntur. O quam frequenter maculata conscientia sacrilegisque manibus filii Dei preciosa pignora in altari pertrahantur! Quidam enim de nocte filiam Veneris, de die non verentur attingere filium Virginis ore impudenti. Avaritiæ quoque spurcitiam & simoniacam labem plerumque in clero reperies, ita ut verum sit de multis civitatibus populosis illud: *A planta pedis usque ad verticem non est sanitas: vulnus & livor & plagæ tumentes, non est circumcisa, nec curata medicamine, neque facta oleo.* Item illud ibidem: *Va genti peccatrici, populo gravi iniquitate, semini nequam, filius sceleratis, deliquerunt Dominum, blasphemaverunt sanctum Israel, abalienati sunt retrorsum.* An non hæc digna lacrimis!

Hæc omnia deplorabat Christus amarissimis lacrimis, quia omnia hæc præ videbat omniscius benignissimis oculis. Considerabatque ingratitude, & cæcitate non solum Judæorum, sed etiam Christianorum illorum, de quibus Apostolus: *Rursus crucifigentes sibi metipsi filium Dei, & ostentum habentes. Sanguinem testamenti pollutum ducunt.* Atque propterea sæpius super civitates & provincias ultio divina incumbit, quod ipsum commiseratione dignum est & lacrimis Salvatoris, qui quidem semel flevit super Jerusalem, sed etiam modò adhuc flet super civitates sceleratas eriminum ejus imitatrices, & ærumnarum hæredes, si in carne passibili ageret.

Audi mirabile hujus rei exemplum ex Baronio tom. 10. Anno Dom 838. est enim memorabile & formidolosum portentum quod eo Anno contigit in urbe Aureliana Galliarum. Ibi Monasterium constitutum antiquitus fuit in honorem Principis Apostolorum, in quo primitus Collegium Sanctimonialium Virginum omnipotenti Deo deseruisse cognoscitur. In hujus Monasterii medio defixum stabat vexillum præferens imaginem Salvatoris pro salutate humana patientis. Ab hujus autem imaginis oculis per aliquot dierum spatium contriæ, multis cernentibus, rivus emanavit lacrimarum. Ad id terribile spectaculum maxima convenit multitudo hominum, quorum plerique animadvertentur divinum esse quoddam prælagium calamitatis urbi superventuræ. Sicut enim Salvator præfrens civitatis Hierosolymitanæ detrimentum, flevisse illam perhibetur, sic & hæc civitatem Aurelianam, imminente eladem passuram, per expressam suæ imaginis figuram flevisse comprobatur. Contigit & aliud ejusdem eventus prodigium. Nam cum una noctium custodes majoris Ecclesiæ Episcopi opalis ex more extirressissent, & portas aperuissent ad mutuales laudes, subito lupus adfuit, Ecclesiamque ingressus suum

signiore arripuit, & agitans illud insonuit. Custodes autem stupore concussi, clamore tandem emissos, quo potere conatu, illum ab Ecclesia exturbaverunt. Quid autem lacrimæ imaginis Salvatoris, & prodigium illud indicarent, eventus satis significavit. Nam subsequenti Anno tota civitatis habitatio cum domibus Ecclesiarum terribili igne cremata est. Ita ex Glabro lib. 2. c. 5. Baronius.

Non multum ab simile est quod circa Andronicum Orientis Imperatorem gestum est Anno Domini millesimo centesimo octuagesimo quinto, teste Niceta Choniata qui ævo illo vixit, & historia hæc texuit. Hic Andronicus miserabilem cladem passus est, regno exturbatus, fortunæ ludibrium factus, orbisq; spectaculū prodigiosum per necem acerbissimam & ignominiosissimam. Cum autem esset fidei catholice tenacissimus, & Apostolo Paulo devotissimus, cujus epistolas semper præ manibus apertas habebat, id obsequii gratis sibi deferri non est passus Apostolus, sed curam sui gessit cultoris. Nam cum ei exitium immineret, imago Apostoli auro exornata, & in Oratorio sacro collocata, ubertim lacrimari visa est. Quas quidem uberes lacrimas sacra imaginis tamquam cæleste ostentum & venturæ cladis nuntiū Andronicus accepit. Paulò ergò post ab Isaacio Angelo victus, ferreis catenis collo & pedibus injectis ad eum perducus est, facta omnibus licentiâ in eum quilibet audedi Iraque impinguntur ei colaphi barba vellitur & capilli, dentes excutiuntur, à mulierculis caditur, omnium ludibriis exponitur. Paucis exinde diebus dextra præciditur, oculus unus suffoditur, & sic oculo uno & manu deformis scabioso, Camelo imponitur, & per forum triumphi forma deducitur. Ibi plebs petulans nullâ habitâ ratione Imperatoris dignitatis antea adeptæ, & juramenti ei facti impetum in ipsum fecit, furore omnibus arma ministrante. Clavas quidam in caput impegunt, alii spongias hominū pecudumq; excrementis plenas in faciem expresserunt, veribus alii latera pupugerunt. Illi lapidibus, hi luto petiverunt, cū diceris & improprie nefariis. Impudens muliercula ostia bullientis aquæ de culina raptam in caput ejus effudit: nemo erat qui ei non malefaceret. Postea Camelo detractus inter duas columnas pedibus suspensus fuit. Sed nec suspensio furibunda turba pepercit; unus ensem per pendentis alvum ad intestina adegit alii duo aversum corpus transfixerunt. Sic misere vitam abruptit. Verè tamen se gessit christiani. Non est auditus lamentari, aut fortunam accusare; sed cum Deo cepit rationes ponere, & peccatorum veniam orare, illud solum ingeminans: *Domine miserere. Domine miserere.* Miser Andronic, lacrimis digne, quòd tanta ferre cogaris; Felix quòd patienter feras, & agnoscas peccata tua sic esse expianda! Quam tibi Deus gratiam fecit, quam precatio Apostoli impetravit, dum hæc pati datur paucis diebus, ne pereas omnibus diebus; brevi etenim tempore hic miser fuisti; ne fores æternum miser.

Drexell. ex Niceta libello de Felicit.

Con.

Concludendo dicamus, quod sicut Christus Dominus dum fleuit super Ierusalem & calamitatem eius, recte etiam fleuisse dicitur super quemlibet populum & civitatem similibus peccatis & penis obnoxiam; sic etiam censetur fleuisse super quamlibet animam peccatricem & impenitentem, ad miseras aeternas praecipiri & caeco gressu properantem. De quolibet enim peccatore impenitente verum est, quod tristitia & lachrimarum materiam copiosam Domino dederat, quia venerat peccatores salvos facere, & gratia divina rebelles languentis etiam lachrimis deslere. Sed & eorum unicuique illud Domini convenit: *Si cognovisses Christum, & quidem in hac die qua ad pacem tibi. Nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis.* Dies huius vitae (ut notant SS. Patres) dies nostri vocantur, in qua quicquid nobis libet, Deo permittere operamur, in qua etiam indulgere datur propriae voluntati, libidini, ventri. De illa dicebat Hieremias Propheta Domino: *Dies hominis non desideravi tu scis.* Dies hominis est ille quo homo prosperatur, & potens est, quo honoratur & laudatur, in quo gloriantur & delicitur propriae indulgens voluntati & voluptati. Idem ergo est ac si diceret Propheta: Non desideravi prosperitatem, opes, honores, delicias, plausus hominum; sed tu scis Domine, quod tibi in omnibus placere soli conatus sum; & scio ego quod homo cum omnibus quae desiderare potest in hac die sua, & in hac seculi prosperitate, brevi sit interiturus, & diem tuam labiturus. Est ergo dies praesentis vitae velut dies hominis, in qua unicuique iuxta iustitiam suam retribuet. Unde S. Paschasius lib. 2. in Threnos sic dicit: *Quam diem habet anima perversa, quo transitoria letatur bonis. Cuius quae sunt, ad pacem sunt; quia dum rebus temporalibus gaudet, dum in honoribus extollitur, dum in carnis voluptate resolvitur, dum nulla plena formidine terretur, pacem habet in die sua qua gravem damnationem habebit in die aliena.* Plangenda ergo est illa anima quae seipsam non plangit, & quae tota est in die sua, ut diei Domini non meminerit. Talis est, inquit S. Gregor, hom. 39. in Evang. quae rebus praesentibus dedita, abscondit sibi mala sequentia, quia praevidere futura refugit, quae praesentem laetitiam perturbent, dumque in praesentibus delectationibus se deserit, quae si clausis oculis ad ignem vadit. Huic igitur dicitur: *O cognovisses Christum, ruinam scilicet tibi imminentem, haud utique exultares, sed lachrimis Salvatoris tui lachrimas tuas conjungeres, & peccata per poenitentiam desleres, ut flammam ignis minas extingueres; nec pacem fallacem terrenae voluptatis improvidus admares, sed quae pacis sunt aeternae sollicitus quareris.* Hoc est quod Urbanus IV in Psalm. dicit: *Veri si cognovissent sicut Christus tu, Dominus, potorem de te ut aperirentur cataractae capitis tui, & diluivium lachrimarum tuarum sacres abundare, ita ut anima tua tota esset lachrimis liquefacta, & iniquitates tuae in hoc diluvio deleterentur.* Certè magna Deipietate agitur, ut cum adhuc futura est, dum adhuc cavere

Levem. 17.
Quis dies
hominis
dicatur.

potest sua homini ruina reveletur, ut praevideat & agnoscat quid cavere debeat, ne nimis sera providentia sit & sollicitudo, dum jam periculum non potest evitari. Sic lachrimae Domini, lachrimae sunt pietatis erga Ierusalem, & erga quamlibet peccatricem animam, dum ei quadam admonitione interna repraesentat periculosum statum suum, & ipsi dicit: *Si cognovisses Christum, & quidem in hac die qua ad pacem tibi.*

De anima quoque peccatrice verum est illud quod sequitur: *Veniet dies in te, & circumdabunt te inimici tui vallo. & conangustabunt te.* Haec enim contingunt peccatori distante jam morte. Daemones enim tunc vallum injiciunt, ut animam suam potestati subiciant. Obijciunt omne quod possunt salutis impedimentum, aggeresque coarctant ex peccatis praeteritis, eorum multitudinem, soliditatem, ingratitudem exaggerantes, ut hominem illis oppriment, & in desperationem adducant. Quia tunc viam salutis latam esse & apertam persuaserunt, in agone eam clausam & angustam reddunt. Adest tibi spiritus superbiae, ambitionem arroganciam, praesumptionem, inobedientiam, obstinationem propriae iudicii obijciens. Adest spiritus invidiae cum suis affecibus, obijciens detractiones, susurraciones, odia, gaudium de alieno malo. Adest spiritus iracundiae cum suis, calumpnias convicia, rixas, contentiones, vindictas exprobrans. Adest spiritus avaritiae fraudes, perjuriam, furta, usuras, injustitiam omnem coacerans quasi densum contra te lutum; ut non possis evadere. Adest spiritus gulae & luxuriae, in memoriam revocans quicquid carnis voluptati indulsit animus contra Deum peccans. Adest spiritus aedritiae, carum iudicium, & oblivionem cum corpore, ut homo iam obliviscatur sui, qui antea oblitus est Dei. Sic vallum impenetrabile, & intranfameabile conficitur, quo anima tremula circumcingitur, & includitur desperanda. Unde, & tunc verificatur: *Conangustabunt te undique.* Quis enim angustias recensere possit, quibus peccator in agone premititur? Supra se Deum videt iratum, intra se infernum apertum, intra se conscientiam lancinantem, extra se spiritum malignorum cohortem circumstantem & praedae inhiantem. An non etiam eo tempore verum est: *Ad terram prostrante te, & non respicientem lapidem super lapidem?* Quid est ad terram prostratus, nisi bonis consiliis, & sanctis inspirationibus dimissis temporalia solum & terrena respicere, conjugem, liberos testamentum, spem vitae cogitare, & de caelo ac animae salute sollicitum non esse? Ad hoc autem toti incumbunt daemones, ut terrenis tunc cogitationibus animam oppriment, ne ad caelestia se furrigat. Conantur quoque non relinquere lapidem super lapidem, hoc est omnia bona opera, & proposita destruerere, dissipare, exinanire in clamantes illud Babylonium; *Exinanito, exinanite usque ad fundamentum in ea.* Fundamentum enim omnium bonorum operum est fides, quam nunc etiam

Anima
peccatricis
conangustatio.

Cor
sio.

Psal. 136.

deno-

demoliri nituntur, infidelitatem cum desperatione persuadentes, ut sic nullus lapis sacri edificii in anima permaneat. Et cur hæc omnia permittit Deus, nisi quia non cognovit infelix homo tempus visitationis suæ, tempus gratiæ sibi oblatae ad restitutionem suam, tempus misericordiæ ad vitam, tempus pacis, & reconciliationis ad iram avertendam? O verè angustia inexplicabiles ingrati & infelicis peccatoris, qui tempus repudiavit divinæ visitationis! O infelicitas, & cæcitas, digna lacrimis Filii Dei & Salvatoris nostri!

Ne inmemores nostri, inmemoresque monti divini, in hæc deplorandam infelicitatem decidamus. etiam usque in hodiernum diem reliquias lacrimarum quas pro peccatoribus effudit Christus Dominus in Ecclesiâ ad servari voluit, tanquam suæ pietatis sacratissimum monumentum, & contra pereuntes animas acerbam amarumque testimonium. Non enim in uno solum loco, sed in variis eas pretiosè conservari sacris est traditum historiis. Unde inter sanctas reliquias celebris Monasterii S. Laurentii juxta Ledium sic legitur: *Lacrima Christi Salvatoris, quam Honorius tertius Eugenii Patriapente Episcopo Ledien[sis] Judario excepit, dedit Anno 1216. Hugo autem Otoni ad Dium Laurentium Abbatem, individuo suo Comiti servandam reliquit. Sic & in Vendocimensi Cenobio asseritur servari quædam lacrima Christi, capite Joanne Baptistâ Signio in Reliquiario capite r. item in Arclesia in vicu Vagacensi inter Bethuniâ & Liferium ostenditur una ex Christi lacrimis, ad quam venerationis causa multi è longinquis partibus conflunt, ut vel solo tanti pignoris intuitu & sacrosancto tactu oculorum firmitatem, & contra eorundem acres dolores levamen à Christo consequantur. Unde & vicus in tanti pignoris honorem nunc *sancta lacrima* nuncupatur.*

Conclusio.

O Domine, qui dignatus es non solum super Jerusalem, sed etiam super nos flere, & super nostra ingratitude & excitate; aperire digneris nobis oculos, ut tuas lacrimas cum affectu consideremus tantâ pietate manantes. Aperi oculos nostros, ut futuras calamitates cum timore sancto advertamus, & dum adhuc tempus est advertamus. Aperi nobis oculos, ne de illorum numero inveniamur, qui clausis oculis ad ignem tendunt, & postmodum illos sed serô & intruduo in tormentis aperiunt. Aperi oculos nostros, & lumen infunde ac lacrimas, lumen quo intueri valeamus peccata nostra, lacrimas quibus ea desicemus & eluamus; sicque quæramus non quæ ad pacem spectant mundanam & ad sæculi prosperitatem, sed quæ ad pacem æternam, ubi ab herges lacrimas ab oculis Sanctorum tuorum, & jam non erit amplius neque luctus, neque dolor, quoniam priora transierunt; quando jam non erit amplius peccatum vel peccati occasio.

Rational, Evang.

aut calamitatis timor, sed pax regnabit perennis in Jerusalem in visione pacis.

EADEM DOMINICA.

Videns Civitatem seivit super illam, dicens; Si cognovisses & tu, &c.

Leor. 15. bipartit.

Iudæorum alicui parti profecerunt Christi Domini lacrima, tum hic, tum in cruce profusa, quando fundens sanguinem simulque lacrimas, Patrem orabat pro suis persecutoribus & crucifixoribus. Nam propter Christi lacrimas & preces nonnulli reversi sunt percutientes peccatorum sua, agnoscentes eum Filium Dei. Ac propter eandem, Petro in die Pentecostes in penitentiam eis annuncians, mox tria millia, ac subsequente die quinque millia fidem susceperunt & gratiam. Hi fuerunt semen electum, de quo dicitur: *Nisi Dominus exercituum reliquisset nobis semen, quasi Sodoma fuissetis, & quasi Gomorraha similes essemus.* Non ergo Dominus ex toto gentem suam reprobavit, sed seminis electi partem ex Israël deprompsit. Major tamen pars Israëlitarum ad lucem Evangelii & fidei oculos clausit, unde eis nihil profecerunt Christi preces & lacrima. Quocirca etiam hos desolebant Apostoli, de quibus dicitur: *Angeli pacis amare subant.* Hoc est Apostoli qui destinari erant tamquam Pacis Angeli, sive Legati & Nuntii salutis, præ compassione flebant super cæcitate populi Israëlitiæ pacem istam atque salutem rejectantis, & instar vesperilionum ac nocturnarum lucem radiantem repudiantis & odientis; ideoque ad Gentilem populum, relicto Israël in caliginosa nocte, progredientes, *Euntes ibant & flebant miterentes semina sua.*

PARS I. Quantum sit odium Iudæorum adhuc in Christum AA. 1. & 4.

1/ai. 1.

1/ai. 23.

Psal. 125.

Atque etiam modo digni sunt lacrimis Judæi, quia in illo odio quod semel adversus Christum à se crucifixum conceperant, etiam usque nunc contumaci furore perseverant. Statim enim à morte ejus cum in membris suis persecuti sunt, Apostolos & discipulos infestantes, Petrum & Joannem flagellantes, Jacobum Majorem gladio percutientes, Jacobum Minorem è templo præcipitantes & eucantes, Paulum & Stephanum lapidantes. Quod si eis adhuc facultas daretur, rursus ipsum Christum & ejus mystica membra, hoc est fideles, crucifigerent, unde non mirum si sanguis Jesu usque modo ab eis exquiratur. Neque id ex conjectura dicimus, sed plurimis historiis per varias sæculorum revolutiones facile possumus comprobare.

Iudæorum odium in Christum a compla docetur.

Notum est de Simone puero Christiano ab eis crudelissimè crucifixo, de quo Socrates. *In loco, in Lib. 16. quit, inter Chaledonem & Anriachiam Judæi Judæica Hist. Eccl. quadam pro more suo celebrantes temulentia obrepit, cap. 16. Christum irridendi gratia & Christianos qui super Christo crucifixo quot annis plangunt, puerum quendam Christianum interceperunt, quem quidem cruci alligarunt.* & Nann aliquam.